

Nimi Ab M. G. Stenius

Aika 1895 - 1944

Historiikki Helsingin läheisyydessä toimineista maanomistus- ja maanmyyntiyhtiöistä huomattavin oli Ab M. G. Stenius, joka aloitti toimintansa vuonna 1895. Aluksi yhtiö keskittyi puutarhaliikkeen harjoittamiseen. Ennen em. vuotta liiketoiminta oli ollut yksinomaan Mårten Gabriel Steniuksen nimissä ja yhtiö toimi aluksi perheyhtiönä. Yhtiön kantaosakkeet kuuluivat Steniuksen perheelle, mutta etuoikeutettuina osakkaina olivat kauppiaat K. H. Renlund, J. Tallberg ja L. Lerche.

Mårten Gabriel Stenius oli vuonna 1886 ostanut Backaksen tilan Pikku Huopalahden kylästä tukeakseen kaupungissa, Leppäsuon alueella sijaitsevan puutarhaliikkeensä toimintaa. Vuonna 1901 luotiin suunnitelma huvilayhdyskunnan perustamiseksi Backaksen maille (Lars Sonck). Seuraavina vuosina aloitettiin palstojen erottaminen ja vuonna 1906 tehtiin ensimmäiset varsinaiset rakennustonttikaupat. Vuonna 1908 Ab M. G. Stenius osti Hagan verotilan ja vuonna 1911 kaupunki luovutti osia Meilahden, Reijolan ja Böhlen tiloista, jotka olivat Stenius-yhtiön maiden lomassa, ja sai vastikkeeksi alueen silloisen Pasilan ampumaradan lähistöltä.

Jo vuonna 1920 yhtiö suunnitteli huvilayhdyskunnan laajentamista käsittämään myös samana vuonna ostetun Munkkiniemen säteriratsutilan maat, noin 555 hehtaaria. Vuonna 1915 yhtiön osakas, professori Eliel Saarinen esitti suunnitelmansa Munkkiniemen – Haagan rakentamiseksi. Sen mukaan Munkkiniemestä tehtiin taa-javäkinen yhdyskunta ja maanositus pääsi siellä varsinaisesti alkuun. Vuonna 1927 saavutettiin palstoituksessa korkeimmat luvut.

Vuonna 1917 Ab M. G. Stenius osti Ab Alberga Oy:n kaikki osakkeet ja sai näin haltuunsa maata Espoon pitäjän Suur-Huopalahden kylästä. Samana vuonna yhtiö osti myös Bredvikin tila, joka käsitti $\frac{3}{4}$ alkuperäisestä Bredvikin yksinäisverotilasta. Kaikkiaan yhtiön hallussa oli miltei koko Haagan kauppala lukuunottamatta Korpaksen tilaa; Munkkiniemen yhdyskunta lukuunottamatta Munkkiniemen kartanon päärakennuksen ympäristöä, mikä oli erotettu Villa Munksnäs -nimiseksi alueeksi, sekä suuria osia Lepävaarasta (Alberga).

Ab M. G. Steniuksen toiminta ei rajoittunut pelkästään tonttien myyntiin. Vuonna 1914 yhtiö rakensi raitiotiet, jotka Tilkan kautta johtivat sekä Munkkiniemeen että Haagan. Liikkuva kalusto oli

Helsingin raitiotie ja Omnibus Oy:n omistama, ja vuonna 1927 siirtyivät linjat kokonaisuudessaan viimeksi mainitun hallintaan.

Linja-autoliikennettä harjoittamaan perustettiin erillinen tytäryhtiö.

Alueiden vesijohtolaitokset olivat Ab M. G. Steniuksen rakentamat ja omistamat. Munkkiniemessä vesijohtolaitos aloitti toimintansa vuonna 1919; Haagassa ei täydellistä vesijohtoverkostoa saatu yhtiön aikana valmiiksi.

Sähköä jakoi Munkkiniemessä Stenius-yhtiö, joka oli sopinut sähkön saamisesta kaupungin kanssa. Haagassa jouduttiin turvautumaan Stenius-yhtiön Meilahden muuntaja-asemaan. Vuodesta 1924 kauppa irtisanoi sopimuksen ja alkoi ostaa sähkövirtansa kaupungilta.

Lisäksi Ab M. G. Stenius harjoitti maataloutta erityisesti Munkkiniemen ja Albergan kartanon mailla. Yhtiö harjoitti myös metsätaloutta.

3.12.1938 allekirjoitettiin kauppakirja, jonka mukaan Ab M. G. Stenius-yhtiön osakekanta siirtyi kaupungin omistukseen. Ab M. G. Stenius-yhtiön purkamisesta tehtiin päätös yhtiökokouksessa 20.12.1938. Yhtiön entiset osakkaat perustivat erilaisia selvittelyjä ja tilityksiä varten Stenius-konsortiet -nimisen yhtymän. Nämä selvitykset saatiin loppuunsaoritetuiksi tammikuussa 1944 (Kaupunginvaltuusto 26.1.1944) ja Ab M. G. Stenius-yhtiö lopetti toimintansa 31.7.1944.